

Vattentjänstplan

Laholms kommun

SAMRÅDSHANDLING 2024-05-21

Laholm

Begreppsförklaring

Allmän vatten- och avloppsanläggning (allmän VA-anläggning): En anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller rättsligt bestämmer över och som har anordnats och används för att uppfylla kommunens skyldighet enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). I en allmän VA-anläggning ingår ledningar, pumpstationer och andra anordningar som krävs för att anläggningen ska fungera som avsett.

Allmän VA-försörjning: Avser VA-försörjning inom allmänt verksamhetsområde för VA. Allmän VA-försörjning kan även kallas kommunal VA-försörjning.

Avloppsvatten: Ett samlingsnamn för spillvatten, dagvatten och dräneringsvatten.

Bräddning: Tillfälligt utsläpp av orenat eller ofullständigt renat avloppsvatten som släpps ut från ledningsnät eller avloppreningsanläggning.

Dagvatten: Avrinnande vatten på ytan av mark eller konstruktion, till exempel regnvatten och smältvatten.

Dagvattenanläggning: I detta dokument avses en anläggning för fördröjning och/eller rening av dagvatten.

Dricksvatten: Vatten som är avsett för dryck, matlagning, hygien och andra hushållsgöromål och som uppfyller Livsmedelsverkets krav.

Enskild vatten- och avloppsanläggning: En VA-anläggning som inte är ingår i den allmänna VA-anläggningen. För den enskilda anläggningen ansvarar den eller de fastigheter som nyttjar anläggningen.

Grundvattentäkt: Brunn där vattnet tas ur grundvattnet

LAV: Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster som är en lag som reglerar kommunens ansvar att inrätta verksamhetsområde för vatten och avlopp.

LBVA: Laholmsbuktens VA AB som är det kommunala bolag som ansvarar för drift och underhåll samt förnyelse och utveckling av Laholms allmänna VA-anläggningar. LBVA ska utöva de rättigheter och fullgöra de skyldigheter gentemot fastighetsägare och andra användare som tillkommer respektive åvilar kommunen som VA-huvudman.

Ledningsnät: Begreppet omfattar de anläggningar som inte tillhör reningsanläggningen eller vattenverket, till exempel avloppsledningar, pumpstationer och tryckstegringsstationer.

Nödavlopp: Används vid utsläpp av avloppsvatten vid haveri eller underhållsarbete, till exempel på grund av strömavbrott, brott på huvudledningar eller spolning av ledningar.

Ovidkommande vatten: Samlingsbegrepp för vatten som utöver spillvatten avleds i spillvattenförande avloppsledning. Tillskottsvatten kan vara dagvatten, dränvatten, inläckande sjö och havsvatten eller dricksvatten.

Personekvivalent (pe): Personekvivalent är ett mått på den mängd syre som går åt för att bryta ner det organiska material som en människa producerar på ett dygn.

Recipient: Vattenförekomst, t ex sjö eller ett vattendrag, som tar emot spill- eller dagvatten med eller utan föregående rening.

Reinvestering: En investering som återskapar ett nyvärde (reovering).

Råvatten: Obehandlat grund- eller ytvatten avsett att användas som dricksvatten.

Skyfall: Kraftigt regn på kort tid. Det uppstår ofta översvämningar eftersom vattnet inte hinner rinna undan och det allmänna ledningsnätet för dagvatten kan hantera det. Definitionen enligt SMHI är minst 50 mm per timme eller minst 1 mm på en minut.

Spillvatten: Förorenat vatten från hushåll, industri med mera. Med spillvatten likställs allt avloppsvatten som huvudmannen bedömer ska avledas till spillvattenanläggningen. Hushållsspillvatten består av WC-, bad-, disk- och tvättvatten.

Tillskottsvatten: Vanligtvis dagvatten, dränvatten, inläckande sjö och havsvatten eller dricksvatten som genom felkopplingar och inläckage belastar spillvattenledningar och avloppsreningsverk.

VA: En vanlig förkortning för vatten och avlopp. Omfattar dricksvatten och spillvatten samt vanligtvis även dagvatten och dränvatten.

Vatten- och avloppsanläggning (VA-anläggning): En anläggning som har till ändamål att tillgodose behovet av dricksvatten och/eller avlopp för bostadshus eller annan bebyggelse.

VA-försörjning: Ordnande av dricksvatten och spillvatten samt vid behov dagvatten och dränvatten.

VA-huvudman: Den som äger en allmän va-anläggning.

VA-plan: Beskriver kommunens nuläge, förutsättningar, behov, riktlinjer och åtgärdsplan gällande VA i kommunen.

VA-verksamhet: Verksamhet som bedrivs för att tillhandahålla dricksvatten och spillvatten samt i förekommande fall dagvatten och dränvatten.

Vattentäkt: Sjö, vattendrag eller grundvattenkälla där vatten tas till dricksvattenförsörjning.

Vattenverk: I ett vattenverk renas eller behandlas vatten från grundvatten eller ytvatten till dricksvatten.

Verksamhetsområde: Ett geografiskt område där kommunen beslutat att försörjning av dricksvatten och hantering av spillvatten och dagvatten ska ordnas genom allmänna VA-anläggningar. Ett verksamhetsområde kan begränsas till att gälla för bara en eller vissa vattentjänster, till exempel endast spillvatten. Verksamhetsområde beslutas av kommunfullmäktige.

Översiktsplan (ÖP): Kommuntäckande plan som redovisar grunddragen i kommunens mark- och vattenanvändning samt framtida bebyggelseutveckling.

Överföringsledning: Längre ledningar med huvudsakligt syfte att överföra till exempel vatten eller avlopp mellan förbrukare/konsument och vatten-/avloppsverk på annan geografisk plats.

Innehåll

Begreppsförklaring.....	2
1 Inledning.....	5
1.1 Bakgrund.....	5
1.2 Syfte.....	5
1.3 Process.....	5
1.4 Avgränsningar.....	6
1.5 Giltighet.....	6
1.6 Uppföljning.....	6
2 Översiktlig fysisk planering.....	7
3 Allmän VA-försörjning.....	7
3.1 Nuläge.....	8
3.1.1 Allmän dricksvattenförsörjning.....	8
3.1.2 Allmän spillvattenförsörjning.....	8
3.1.3 Allmän dagvattenförsörjning.....	9
3.2 Plan för allmän VA-försörjning.....	9
3.2.1 Åtgärder i den allmänna dricksvattenförsörjningen.....	10
3.2.2 Åtgärder i den allmänna spillvattenförsörjningen.....	11
3.2.3 Åtgärder i den allmänna dagvattenförsörjningen.....	11
4 Utbyggnadsplan.....	12
4.1 Bakgrund.....	12
4.1.1 Genomförande av utbyggnadsplanen.....	13
4.2 Bebyggelse med behov av allmän VA-försörjning.....	14
4.2.1 Utbyggnadsområden.....	14
4.2.2 Utredningsområden.....	15
4.3 Överföringsledningar.....	17
4.3.1 Anläggande av överföringsledningar.....	17
5 Skyfallspåverkan.....	18
5.1 Dricksvatten.....	20
5.2 Spillvatten.....	20
5.3 Dagvatten.....	21
6 Undersökning om betydande miljöpåverkan.....	21

1 Inledning

1.1 Bakgrund

1 januari 2023 inträdde ändringar i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) vilket bland annat innebär att varje kommun från och med 1 januari 2024 ska ha en aktuell vattentjänstplan. En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster (dricksvatten, spillvatten och dagvatten) ska tillgodoses. Vattentjänstplanen ska också innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver genomföras för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid skyfall.

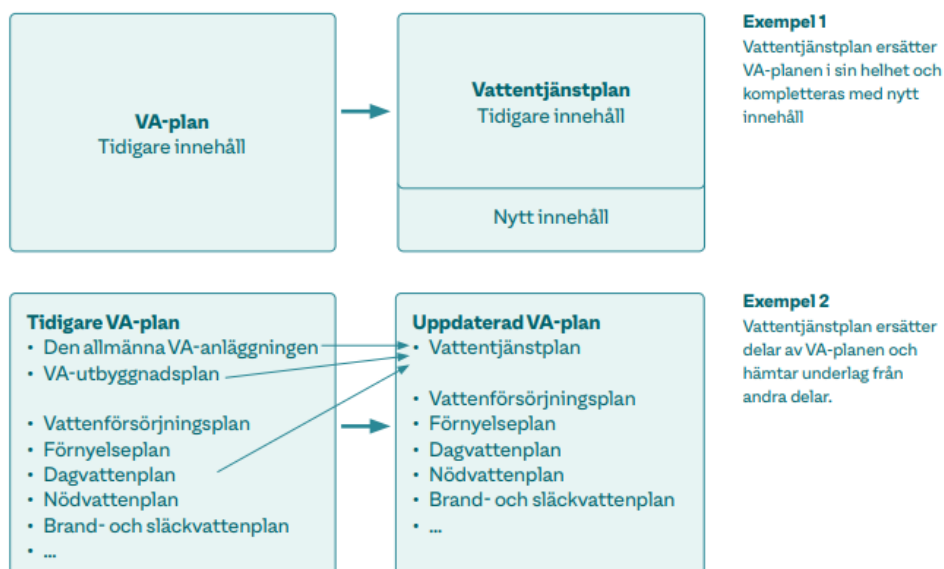
Kommunfullmäktige antog 2022-01-25 VA-plan för Laholms kommun. Denna ligger till grund för vattentjänstplanen avseende redovisning av utbyggnadsplan respektive den allmänna VA-försörjningen. Det som tillkommer i vattentjänstplanen är en beskrivning av skyfallspåverkan på de allmänna VA-anläggningarna samt en uppdaterad version av utbyggnadsplan, som ersätter den nuvarande utbyggnadsplan som finns i VA-planen. Vattentjänstplanen utgör ett komplement till gällande VA-plan. För en grundligare bakgrundsbeskrivning hänvisas till den gällande VA-planen.

1.2 Syfte

Syftet med vattentjänstplanen är att få en övergripande bild av den långsiktiga planeringen av kommunens VA-försörjning. Syftet är också att få långsiktigt hållbara vatten- och avloppslösningar och att öka allmänhetens insyn och möjlighet att påverka, samt att skydda och klimatanpassa VA-anläggningarna.

1.3 Process

Vattentjänstplanen har tagits fram under 2023/2024 av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner från samhällsbyggnads-, kultur och folkhälsoförvaltningen, kommunstyrelsens förvaltning och Laholmsbuktens VA AB (LBVA). Vid framtagandet har Svenskt Vattens ”Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan – komplettering av VA-plan” använts. Vägledningen beskriver två olika alternativ för att ta fram en vattentjänstplan där Laholms kommun har följt exempel 2 enligt figuren nedan.

Figur 1. Processen för framtagande av vattentjänstplan. Källa: Svenskt Vatten

När en vattentjänstplan tas fram eller ändras ska kommunen samråda med berörda fastighetsägare och myndigheter samt ställa ut förslaget för granskning under minst fyra veckor. Hänsyn ska tas till de synpunkter som kommer in under samråd och granskning, vilket sammanställs i en skriftlig redogörelse. Det är kommunfullmäktige som beslutar om antagande och ändring av en vattentjänstplan. Planen är inte juridiskt bindande, men vägledande för efterföljande planering.

1.4 Avgränsningar

Vattentjänstplanen är avgränsad till att endast gälla den allmänna VA-försörjningen vilket innefattar verksamhetsområden för respektive vattentjänst. Även område som idag saknar allmänt VA men där det identifierats behov av allmän VA-försörjning. Geografiskt avgränsas vattentjänstplanen till åtgärder inom Laholms kommun. Vattentjänstplanen har en planeringshorisont på 12 år vilket innebär att åtgärder som planeras vidtas fram till och med 2036 finns med i vattentjänstplanen.

1.5 Giltighet

Vattentjänstplanen gäller för perioden 2024 - 2027, men har en planeringshorisont på cirka 12 år i linje med de nya kraven i lagen om allmänna vattentjänster.

1.6 Uppföljning

Laholms kommun ska hålla vattentjänstplanen aktuell med hänsyn till utvecklingen i kommunen och pröva dess aktualitet minst vart fjärde år. Ansvarig för uppföljning och revidering är kommunfullmäktige.

Vattentjänstplanen är i dagsläget en separat plan, men kommer att ingå i VA-planen vid kommande revidering av VA-plan.

2 Översiktlig fysisk planering

Vattentjänstplanen ska beskriva kommunens långsiktiga behov av VA-tjänster och det är därför viktigt att vattentjänstplanen beaktar kommunens översiktsplan, då den är en av kommunens viktigaste styrdokument. Översiktsplanen fungerar som en strategisk vägledning för kommunens framtida mark- och vattenanvändning och har därför stor påverkan på kommunens behov av VA-tjänster.

Laholms kommun är mitt i framtagnandet av en ny kommunövergripande översiktsplan med sikte på året 2050. Sedan den nuvarande översiktsplanen antogs 2014 har det skett förändringar i kommunen. Laholms kommun har växt med nya invånare, bostadsområden och verksamheter. Det har också skett förändringar i lagstiftningen. Dessa nya förutsättningar gör att den gällande översiktsplanen behöver uppdateras. Vattentjänstplanen tar därför hänsyn till pågående översiktsplanering istället för nu gällande översiktsplan.

Som en kommun med ambitioner om tillväxt måste Laholms kommun ta ansvar för hur utvecklingen sker på lång sikt. Den nya översiktsplanen utgår från kommunens befolkningsmål på 32 000 invånare år 2050 och tar strategiska inriktningar om var i kommunen vi ska växa och hur mycket. En huvudinriktning för samrådsförslaget är att växa balanserat och därmed utgå från kommunens centralort och serviceorter. Den största utvecklingen ska ske i centralorten med cirka 900 bostäder fram till året 2050. Nya bostäder i Laholms stad ger invånarna tillgång till en god servicenivå och möjliggör ökat underlag för kollektivtrafiken. I serviceorterna Knäred, Veinge, Våxtorp och Kusten (Mellbystrand, Skummeslövsstrand & Skottorp) kommer också en bostadsutveckling ske, där växer orterna med cirka 200-300 bostäder per ort, med undantag för Skummeslövsstrand där planberedskap och pågående planarbete möjliggör för cirka 500 bostäder. Det kommer även möjliggöras för viss mindre, enstaka bebyggelseutveckling i kommunens boendeorter och landsbygd. Översiktsplanens samråd är planerat till sommaren 2024. Det innebär att det fram till Översiktsplanens antagande som beräknas genomföras år 2025 kan ske ändringar i översiktsplanens inriktningar.

I kommande översiktsplaneprocesser kommer vattentjänstplanen kunna ingå som en del i kommunens planeringsstrategi, där översiktsplanens aktualitet behandlas vid varje mandatperiod. På så sätt kan vattentjänstplanen långsiktigt och kontinuerligt docka an i översiktsplanarbetet.

3 Allmän VA-försörjning

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen är Laholms kommun. LBVA ansvarar för drift och underhåll samt förnyelse och utveckling av Laholms allmänna VA-anläggningar. Den allmänna VA-försörjningen definieras av verksamhetsområdena för dricks-, spill- och dagvatten.

Denna del av vattentjänstplanen beskriver övergripande den allmänna VA-försörjningen i Laholms kommun och hur denna ska utvecklas och förbättras de kommande åren. I VA-planen för Laholms kommun finns mer information om den allmänna VA-försörjningen och framtida utveckling.

Förutom den utbyggnad som planeras i utbyggnadsplanen driver och planerar LBVA flera stora utbyggnadsprojekt som behövs för att tillgodose behov hos den växande befolkningen, möjliggöra för kommande exploateringar och för att skapa en robust VA-försörjning. Planer för den allmänna

VA-anläggningen är till stor del ett kontinuerligt arbete som pågår. Många av planerna är interna handlingsplaner eller pågående projekt och kommer inte att redovisas i detalj i vattentjänstplanen.

3.1 Nuläge

3.1.1 Allmän dricksvattenförsörjning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har identifierat elva sektorer med viktiga samhällsfunktioner, där dricksvattenförsörjningen är en av de viktiga samhällsfunktionerna. På grund av detta anses mycket av informationen som verksamheten hanterar gällande dricksvatten vara hemlig eller sekretessbelagd. Därför är informationen om dricksvattenförsörjningen i vattentjänstplanen och VA-planen begränsad.

Inom Laholms kommun finns det fyra tillståndspliktiga kommunala vattentäkter, som används för att förse cirka 20 000 personer med dricksvatten baserat på grundvatten, med visst stöd av konstgjord infiltration. Det sker i dag samverkan med Båstads kommun som därigenom förser en mindre ort i Laholm med dricksvatten.

Ledningsnätet för distribution av dricksvatten har under senare år byggts ut för att skapa redundans, möjlighet till fler tryckzoner samt en ökad möjlighet att överföra vatten inom Laholms kommun och via överföringsledning till Halmstad. Under senare år har stora insatser gjorts för att förstärka och säkra upp kommunens allmänna dricksvattenförsörjning. Det finns behov av att stärka leveranssäkerheten ytterligare. Att säkra upp systemutformningen med reservkraft vid vattenverk eller ytterligare reservoarer ute på ledningsnätet alternativt vid vattenverken, bör utredas för att minska risken för leveransavbrott vid eventuella händelser.

Det finns idag tillräcklig kapacitet i dricksvattenproduktionen och i distributionsnätet under stora delar av året. Men under sommarhalvåret, särskilt under semesterveckorna då tillströmningen av turister och sommarboende är betydande, blir situationen mer ansträngd. Vissa somrar har bevattningsförbud införts, antingen med anledning av produktionsbegränsningar eller för att nivåerna i grundvattenmagasinen har varit låga. Förbrukningen förväntas öka något i takt med att invånarantalet och antalet abonnenter ökar, förutsatt att förbrukningen hos industrier och hushållen inte sjunker.

3.1.2 Allmän spillvattenförsörjning

LBVA driver sex avloppsreningsverk i kommunen. Till det allmänna spillvattennätet är cirka 20 000 personer i Laholms kommun anslutna. Inom verksamhetsområden har det under senaste årtiondet påbörjats, och i vissa delar inom kommunen kunnat slutföras, en centralisering av avloppsreningsverk för att möta kommande krav på rening. Dessutom möjliggör centraliseringen en ökad optimering av driften.

Ängstorp avloppsreningsverk

Ängstorps avloppsreningsverk har tillstånd för att ta emot avloppsvatten motsvarande en maximal genomsnittlig veckobelastning av 50 000 personekvivalenter (pe). År 2022 var cirka 24 500 personer anslutna till reningsverket, samt ett flertal yrkesmässiga verksamheter. Utsläppen utgörs i de flesta fall av sanitärt vatten och inte processavloppsvatten. Nödavlopp från Ahla deponi kan också ledas till reningsverket om deras egen rening av lakvatten fallerar. Ängstorps tillrinningsområde är Laholms tätort, Lilla Tjärby, Ahla, Våxtorp, Ränneslöv, Vallberga, Ysby samhälle, hela kuststräckan från Snapparp till Skummeslövsstrand, Hasslöv, Veinge, Genevad och Öringe. Utöver detta är även den norra delen av Båstads kommun, med verksamhetsområdena Båstad och Östra

Karup, anslutna till Ängstorps avloppsreningsverk.

Avloppsreningsverket tar även emot externslam från enskilda avlopp samt från de mindre reningsverken Knäred, Hishult, Skogaby, Mästocka och Kornhult.

Recipient för Ängstorps avloppsreningsverk är Lagan.

Mindre avloppsreningsverk

Utöver Ängstorps reningsverk finns fem mindre avloppsreningsverk i kommunen. Reningsverken i Knäred och Hishult är anmälningspliktiga enligt miljöbalken och är dimensionerade för 1500 respektive 350 pe. Avloppsreningsverken belägna i Kornhult, Mästocka, och Skogaby är så kallade U-anläggningar (varken tillstånds- eller anmälningspliktiga) och är dimensionerade för 90-199 pe. Reningsverken har olika förutsättningar och behoven varierar avseende modernisering alternativt upprustning. Skogaby avloppsreningsverk planeras avvecklas och omkoppling kommer ske till Ängstorps avloppsreningsverk via Ahla samhälle.

3.1.3 Allmän dagvattenförsörjning

Det finns cirka 21,5 mil allmänna ledningar för dagvatten i kommunen, samt anläggningar för fördröjning med viss rening. Verksamhetsområde för dagvatten finns i Laholms tätort och i stort sett alla mindre tätorter runtom i kommunen. Dagens dagvattensystem är dimensionerat enligt Svenskt Vattens rekommendationer, vilka är branschstandard och i vissa fall även praxis.

Dimensioneringsrekommendationerna har genom åren ändrats för att ta hänsyn till ökande behov och kommande klimatförändringar. Detta betyder att äldre delar av dagvattensystemet inte uppfyller dagens kapacitetskrav. Underdimensionering av systemen medför i sin tur hårdare begränsningar för nya anslutningar till det befintliga dagvattennätet och större fördröjningsbehov vid ny exploatering och förtätning. Detta samtidigt som mängden tillgängliga ytor för fördröjning minskar vid förtätning av bebyggelsen. Kommunen har ett övergripande ansvar att planera för omhändertagande av dagvatten vid samhällsplaneringen.

I Mellbystrand och Skummeslövsstrand är endast mindre delar av samhället uppbyggt inom verksamhetsområde för dagvatten och dagvattensystemet är ej utbyggt. Flertalet dagvattenledningar är privata och kommunen saknar rådighet. Det finns också områden där gränsen mellan gata och tomtmark inte stämmer med fastigheten och gator som går in över tomtmark. Utloppsledningar för befintligt dagvattenutlopp går ut i havet. I vissa delar vid kusten ligger marken lågt vilket föranleder att ledningarna ligger i eller nära dagens havsnivå, vilket försvårar avledande av dagvatten vid högt vattenstånd. Även regnmängder påverkar och nederbördsmängderna beräknas öka framöver. Årsmedelnederbörden beräknas öka med 12 - 18 mm per månad fram till år 2100. Ökningen beräknas bli störst vintertid med 20 – 25 mm per månad. Detta medför även att avvattningen uppströms systemet kan påverkas negativt. Med klimatförändringen kommer grundvattennivåerna troligen också öka vilket kommer minska infiltrationsmöjligheterna.

3.2 Plan för allmän VA-försörjning

I VA-handlingsplan för Laholms kommun finns en handlingsplan för vilka åtgärder som planeras vidtas inom den allmänna VA-försörjningen. De identifierade åtgärderna utgörs både av åtgärder för att säkra dagens system för framtiden, och av åtgärder som innebär en utbyggnad för att möta till exempel nya lagkrav, förtätningar i befintlig bebyggelse, exploateringar och befolkningsökning med mera.

Åtgärderna för den allmänna VA-försörjningen i Laholm redovisas utförligare i följande dokument:

- VA-handlingsplan Bilaga 1:1 allmän VA-försörjning, (övergripande för VA-verksamheten, brand- och släckvatten, spill- och dagvatten).
- VA-handlingsplan Bilaga 1:2 allmän VA-försörjning dricksvatten, sekretessbelagd.

Nedan följer översiktliga beskrivningar av vilka åtgärder som bedöms behöva vidtas för den allmänna VA-försörjningen framöver. Åtgärderna är sammanfattningar av VA-handlingsplan med de båda bilagorna.

3.2.1 Åtgärder i den allmänna dricksvattenförsörjningen

Fakta kring dricksvatten är belagd med sekretess. Specifika åtgärder för allmän dricksvattenförsörjning beskrivs därför mer ingående i VA-handlingsplan (inklusive bilaga 1:2).

De åtgärder som lyfts fram inom kategorin dricksvattenproduktion handlar mycket om att säkerställa en trygg försörjning av dricksvatten både vad gäller kvalitet och kvantitet, nu och i framtiden. För att klara en ökad befolkning i kommunen, ska kommande produktionsbehov inte enbart förlitas på utbyggd produktionskapacitet, utan det ska ses till en helhet från resurs till användningen. Detta innebär att parallella insatser kommer krävas kopplat till produktion, distribution, källa samt beteende. Inom LBVA finns ett långsiktigt mål om att förbrukningen av dricksvatten ska minska från dagens cirka 140 l per person och dygn i hushållen till under 100 l per person och dygn till år 2030. Det sker dels genom att påverka beteende förändringar för att på så vis minska förbrukningen per invånare, dels att tillgodose vattenbehov med annat vatten än dricksvatten. Det behövs en strategisk plan som beskriver hur den komplexa bilden av produktion-användning-beteende ska vävas ihop, för att klara detta mål.

Kommande år planeras den maximala produktionskapaciteten av dricksvatten ökas upp där processuppgaderingar planeras genomföras vid ett av vattenverken. Syftet med uppgaderingarna är främst att förbättra och stabilisera dricksvattenkvaliteten.

För att säkerställa dricksvattenförsörjningen på lång sikt framöver finns sedan 2022 ett samarbetsavtal mellan LBVA och Sydsvatten gällande möjligheten för Laholms och Halmstad kommuner att använda Bolmen som råvattentäkt. Även om tillståndprocesserna som krävs för att LBVA ska få ta ut råvatten ur Bolmen planeras påbörjas inom vattentjänstplanens planeringshorisont så kommer utbyggnaden att dröja längre och åtgärden kommer därför inte hanteras ytterligare i denna vattentjänstplan.

För att säkra en framtida vattenförsörjning inom LBVA pågår också arbete med att anlägga en grundvattentäkt med konstgjord infiltration i Brunskogsområdet som utgör en del av Eldsbergaåsen söder om Halmstad. Infiltration planeras ske med ytvatten från Fylleån som överförs till Torvsjön innan det leds vidare till Brunskogsområdet. LBVA har inlett en ansökan om tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken för bortledning av grundvatten och infiltration i syfte att öka grundvattenmängden i området. LBVA har också påbörjat processen med Natura 2000-tillstånd. Detta då det bedöms att bortledande av ytvatten från Natura 2000-området Fylleån skulle kunna ha påverkan på miljön i området på ett sådant sätt som kräver tillstånd. Arbetet med Brunskogstakten bedöms ej som åtgärd eller kostnad för Laholms kommun och hanteras därför helt i vattentjänstplan för Halmstad kommun.

3.2.2 Åtgärder i den allmänna spillvattenförsörjningen

De senaste åren har flera stora investeringar och ombyggnationer gjorts på avloppsreningsverken i Laholms kommun. Ombyggnationen av Ängstorps reningsverk som stod klar år 2019 har inneburit en förstärkning av kapaciteten för reningsverket och har i sin tur lett till att centralisering av VA-verksamheten har kunnat genomföras. Framöver kommer ytterligare ett av de mindre reningsverken (Skogaby avloppsreningsverk) läggas ner och spillvatten därifrån kommer ledas till Ängstorps avloppsreningsverk.

Knäred är en ort som förväntas växa vilket innebär att fler kommer att vara anslutna till reningsverket i framtiden. För att möta detta behov har ombyggnationer på Knäreds avloppsreningsverk genomförts under år 2022 och 2023. Under våren 2024 har även slamhanteringen på reningsverket byggts om för att slammet ska kunna förtjockas bättre på plats och på så sätt minska antalet slamtransporter från Knäred till Ängstorp.

Avloppsreningsverken i Laholms kommun bedöms föroreningsmässigt klara en ökad belastning i form av den befolkningsökning som följer av kommunens befolkningsmål och översiktsplan. Även den hydraulisk belastningen avgör hur många som kan vara anslutna till reningsverken. Det behövs därför en kapacitetsförstärkning i delar av det allmänna spillvattennätet för att klara en framtida belastningsökning och för att minska antalet bräddningar på ledningsnätet. Att minska mängden tillskottsvatten som tillförs ledningsnätet är en viktig del i detta arbete och våren 2020 antog LBVA har en strategisk plan för tillskottsvattenplanering. Syftet med planen var att redovisa inriktning och ge ett strukturerat förslag till hur arbetet med tillskottsvatten ska bedrivas. I planen redovisas bedömningsgrunder för hur tillskottsvattenarbetet ska prioriteras. Förutom de uttalade övergripande målsättningarna om att minska dricksvattenförluster och att minska tillskottsvattentillförsel till det allmänna spillvattennätet så arbetar LBVA med en riskbedömning av VA-ledningsnätet enligt Svenskt Vattens rekommendationer. Förnyelsetakten för reinvestering på VA-ledningsnätet är idag cirka 200 år och denna behöver bli lägre för att inte bygga in en stor underhållsskuld till framtida generationer. Under 2024 så utförs därför ett uppdrag tillsammans med Sweco, ”Kvantifiering och konsekvensbeskrivning av förnyelsetakt, enligt Svenskt Vattens HBI (Hållbarhetsindex), som syftar till att ge en inriktning av ambitionsnivå gällande förnyelse och reinvestering av VA-ledningsnätet. Detta för att på bästa sätt möta och optimera utmaningen med ett åldrande VA-ledningsnät och genom detta ta ett inriktningsbeslut som bland annat tar utgångspunkt i ledningsnätets förväntade livslängd, målsättningar för ledningsförnyelsen, ekonomiska konsekvenser, drift- och servicetekniska konsekvenser och organisationens behov av utveckling.

3.2.3 Åtgärder i den allmänna dagvattenförsörjningen

För att kunna möta kommande utmaningar såsom förtätning, klimatförändringar och ökade krav på recipient, behöver vi arbeta gemensamt med en ökad kunskapsnivå för hur dagvatten kan hanteras och nyttjas i våra samhällsbyggnadsprojekt.

En viktig del för att säkerställa en hållbar dagvattenhantering i Laholms kommun är att ta fram kommunövergripande riktlinjer som kan ge förutsättningar för en långsiktigt fungerande hantering av dagvatten och som uppfyller behov och krav. Det finns också ett behov av att hitta arbetssätt som är både ekologiskt och ekonomiskt hållbart för att hantera de fastigheter som idag ligger inom verksamhetsområde för dagvatten, men som ej har möjlighet för anslutning till ett utbyggt dagvattensystem.

3.2.3.1 Huvudmannaskap

Kommunen har ett pågående arbete gällande riktlinjer för huvudmannaskapet i kommunen, där kusten är ett av de prioriterade områdena. Detta görs bland annat för att få rådighet över vägar och andra ytor som behövs för dagvattenhantering i kusten. Det är ett långsiktigt arbete. På sikt kommer det innebära att verksamhetsområde för dagvatten kommer att behöva utökas.

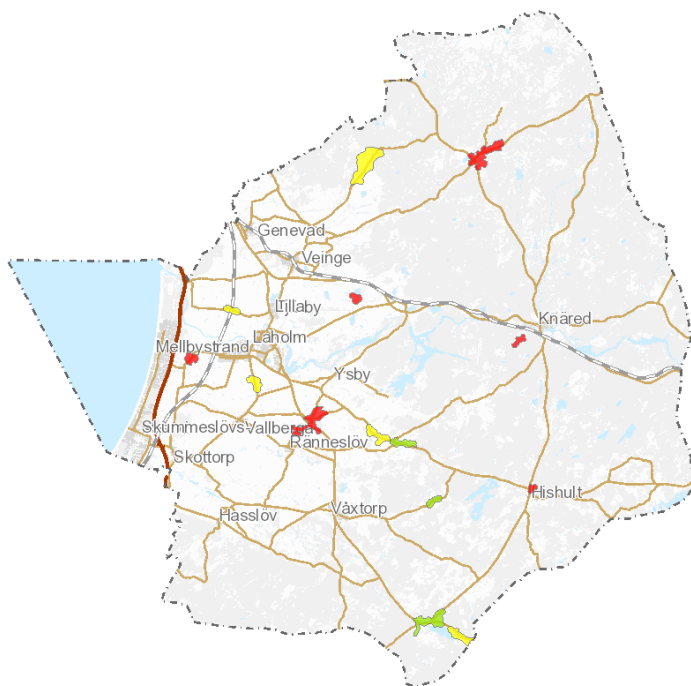
4 Utbyggnadsplan

4.1 Bakgrund

Denna utbyggnadsplan utgör en del av vattentjänstplanen och är en uppdaterad version av den utbyggnadsplan som är en del av VA-planen för Laholms kommun. Sedan VA-planen för Laholms kommun antogs har det skett ändringar i 6§ LAV vilket tagits hänsyn till i denna uppdaterade utbyggnadsplan. Därför skiljer sig bedömningen av behovet av allmänna vattentjänster i vissa utpekade områden något mot den tidigare antagna VA-planen. Utbyggnadsplanen har under våren 2024 uppdaterats av en arbetsgrupp med medarbetare från LBVA och Laholms kommuns samhällsbyggnads-, kultur och folkhälsoförvaltning.

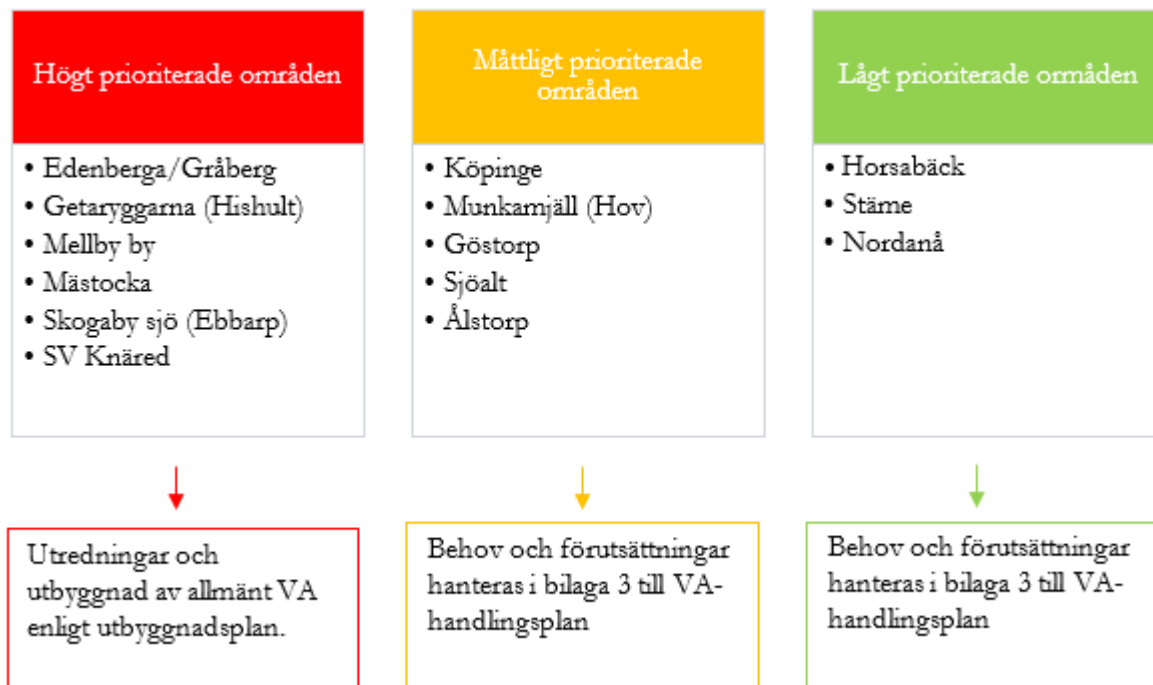
Utbyggnadsplanen beskriver kommunens planer för inrättande av nya verksamhetsområden samt för att ordna dricks- och spillvatten för bebyggelse som idag är belägen utanför befintliga verksamhetsområden men som bedömts ha ett behov av allmänt VA. Laholms spillvattenplan från 2016 har tillsammans med det pågående arbetet med centralisering av befintlig VA-verksamhet och kommunens översiktsplanering utgjort underlag för utbyggnadsplanen.

I spillvattenplanen finns områden med ett eventuellt behov av allmän VA-försörjning. I spillvattenplanen har 14 riskområden identifierats där kommunen kan bli ansvarig att anordna allmän VA-försörjning, se karta i figur 2 nedan. Områdena omfattar minst 10 bostadsbyggnader och avståndet mellan två bostäder är högst 100 meter.

Figur 2. Karta över identifierade riskområden från spillvattenplan för Laholms kommun

Områdena som finns utpekade i spillvattenplanen och bedömts vara högt prioriterade för allmänt VA hanteras i utbyggnadsplanen. Områden som är måttligt eller lågt prioriterade för allmänt VA bedöms i dagsläget inte ha något behov av allmänt VA men denna bedömning kan ändras om förutsättningarna i områdena förändras. Dessa områden hanteras i bilaga 3 till VA-handlingsplan.

Figur 3. Riskområden identifierade i spillvattenplan

Utbyggnadsplanen syftar till att säkerställa att Laholms kommun tar ansvar för en driftsäker och hållbar VA-försörjning inom befintliga verksamhetsområden, samt för befintlig och framtida bebyggelse utanför verksamhetsområde där kommunen har ett ansvar enligt 6 § LAV. Även områden som pekats ut för behov av vidare utredning av om kommunen har ett ansvar enligt §6 LAV har tagits med i utbyggnadsplanen. Eftersom arbetet med att förse bebyggelseområden med allmän VA-försörjning i flera fall sammanfaller med åtgärder för en effektiviserad spillvattenhantering, ökad redundans på vattenledningsnätet samt åtgärder till följd av en prognostiserad befolkningsökning omfattar utbyggnadsplanen även vissa överföringsledningar.

4.1.1 Genomförande av utbyggnadsplanen

Utbyggnadsplanen beskriver vilka utbyggnadsområden och överföringsledningar som är aktuella under de kommande tolv åren. Det är storskaliga projekt som kräver höga investeringsbehov. Varje åtgärd var och en för sig omfattar flera delprojekt och långa tidplaner. Att stegvis bedöma ansvaret för VA-försörjningen under utbyggnadsplanens tidsperiod bedöms vara relevant eftersom prioriteringen av dessa områden bland annat baseras på att skydda vattenresurser som är eller kan komma att bli en del av den allmänna vattenförsörjningen. Kommunens befolkningsutveckling, bostadsförsörjningsprogrammet och dess utbyggnadsplan samt utveckling av den framtida vattenförsörjningen är också parametrar som kan komma att förändra bedömningen. Även länsstyrelsen kan ålägga om kommunalt verksamhetsområde för VA-utbyggnad, genom att besluta om så kallade §6-område.

Respektive åtgärd inleds med fördjupade utredningar för att till exempel specificera sträckningar, avgränsa verksamhetsområdena geografiskt, ta fram underlag för beslut om teknisk lösning och

dimensionering, tillse att resurser, kapacitet och tillstånd finns, samt att identifiera samordningsvinster med till exempel andra infrastrukturåtgärder. Arbetet med framtagande av inledande utredningar leds av LBVA. Utredningarna behöver göras i god tid före redovisad tidpunkt i utbyggnadsplanen och kan resultera i en förnyad bedömning och tidplan.

Utbyggnadsplanen år 6–12 ska betraktas som mindre specifikt planerad och mer dynamisk för att möta kommunens utveckling, till följd av förändrade förutsättningar och/eller tillgång till ökat kunskapsunderlag.

4.2 Bebyggelse med behov av allmän VA-försörjning

I spillvattenplanen som beslutades 2016 identifieras 14 befintliga bebyggelseområden i Laholm som har ett mer eller mindre tydligt behov av allmän VA-försörjning. Områdena har delats in i tre olika prioriteringsgrupper där följande sex områden bedöms vara högst prioriterade för en eventuell utbyggnad av allmänt VA:

- Edenberga/Gråberg
- Getaryggarna (Hishult)
- Mellby by
- Mästocka
- Skogaby sjö (Ebbarp)
- Sydvästra Knäred

Gällande Mellby by och Edenberga har kommunfullmäktige sedan tidigare beslutat att områdena ska införlivas i verksamhetsområdena för allmänt VA. I spillvattenplanen har områdena Edenberga och Gråberg hanterats gemensamt men då arbetet med utbyggnad av allmän VA-anläggning i dagsläget pågår i Edenberga hanteras områdena i denna utbyggnadsplan separat. För Gråberg har samhällsbyggnadsnämnden gett LBVA i uppdrag att utreda behovet av allmänt VA.

Av ovanstående områden bedöms Edenberga och Mellby by utgöra så kallade §6-områden enligt LAV. I dessa områden har därför Laholms kommun ett ansvar att tillgodose behovet av allmänt VA. I arbetet med vattentjänstplanen har ytterligare ett område med behov av allmän VA-försörjning identifierats. Området benämns som Lagerslättsvägen och finns inte upptaget i spillvattenplanen eller VA-planens utbyggnadsplan.

Områdena Skogaby sjö, Getaryggarna, Mästocka, Gråberg och SV Knäred kan eventuellt utgöra §6-område men ytterligare utredning av dessa krävs för att klargöra ett eventuellt behov av allmänt VA. De anges därför nedan som utredningsområden.

4.2.1 Utbyggnadsområden

För att säkerställa det kommunala ansvaret inleds åtgärden för respektive område med en fördjupad utredning av kompletterande platsspecifika förutsättningar samt avstämning med kommunens utvecklingsplaner. Därefter behöver kommunfullmäktige ta beslut om att fortsätta arbetet med att införa verksamhetsområde för allmänt VA inom det området som har identifierats.

Nedan beskrivs bakgrund för respektive utbyggnadsområde.

Edenberga

Edenberga är beläget öster om Laholm utmed väg 24. Inom området finns ett 50-tal byggnader, mestadels villatomter. Kommunfullmäktige beslutade 2022-04-26 att utöka verksamhetsområde för dricks- och spillvatten för Edenberga. Utbyggnad av verksamhetsområdet planeras påbörjas under år 2024 och vara klart under år 2025.

Mellby by

Mellby by är en bebyggelsegrupp med cirka 20 fastigheter. 2018 genomfördes en fördjupad VA-utredning för området som mynnade i ett beslut 2019-12-17 från kommunfullmäktige att området ska införlivas i det allmänna ledningsnätet gällande spillvatten och dricksvatten. Utbyggnad av verksamhetsområdet planeras påbörjas under år 2024 och vara klart under år 2025.

Lagerslättsvägen

Lagerslättsvägen ligger strax söder om Laholms tätort och angränsar till verksamhetsområde för dricks- och spillvatten. Idag finns där 7 fastigheter i området som inte ingår i verksamhetsområdet, en av fastigheterna är dock ansluten till det allmänna spillvattennätet via avtal. Bebyggelsestrycket i området har ökat senaste åren och Laholms tätort förväntas växa i riktning mot området. De 7 fastigheterna bedöms inte i sig utgöra ett större sammanhang men tillsammans med angränsande fastigheter inom verksamhetsområde finns skäl att bedöma att samtliga fastigheter i området bör omfattas av kraven i 6§ LAV. Fastigheterna är också relativt små och materialet i marken är genomsläppligt vilket försvårar möjligheterna till en trygg enskild VA-försörjning. Anslutning till den allmänna VA-anläggningen bedöms kunna genomföras under den närmsta 12-årsperioden.

4.2.2 Utredningsområden

För nedanstående områden bedöms det finnas ett behov av ytterligare utredning för att kunna klargöra om områdena utgör §6-områden. Efter utredning av respektive område tas vidare beslut om eventuell utbyggnad av allmänt VA och tidsplan för detta.

Gråberg

Gråberg är beläget öster om Laholm i dalgången mellan Edenberga och Ränneslöv. Inom området finns ett femtontal tätliggande byggnader. Gråberg ligger inom Edenbergaåns avrinningsområde. Edenbergaåns nuvarande klassning är måttlig ekologisk status bland annat på grund av problem med övergödning. Enskilda avlopp bedöms ha en betydande påverkan på Edenbergaåns ekologiska status. I spillvattenplanen har områdena Edenberga och Gråberg hanterats gemensamt, Gråberg har därför tidigare varit aktuellt för anslutning till den allmänna VA-anläggningen i samband med utbyggnad av det allmänna VA-nätet i Edenberga. Då arbetet med fastställande av verksamhetsområde i dagsläget endast pågår i Edenberga hanteras områdena nu separat. En fördjupad utredning av området behöver därför göras för att bedöma behovet av allmän VA-försörjning i området. Utredningen bedöms vara klar under år 2024.

Skogaby sjö (Ebbarp)

Skogaby sjö, även kallat Ebbarp, är ett mindre samhälle vid slutningen till Skogabysjö, nordost om Laholm. Området består av cirka 30 fastigheter och en samlad bedömning är att området succesivt ändras från ett fritidshusområde till åretruntboende. I dagsläget finns gemensamhetsanläggningar för dricksvatten- och spillvattenförsörjning. Det finns två anläggningarna för spillvatten, dessa består av slamavskiljning och infiltration och är anlagda 1995 respektive 1999, infiltrationer har en begränsad livslängd. Lillån som är områdets recipient uppvisar tecken på övergödning vilket delvis

kan bero på spillvattenhanteringen i området. I området finns dokumentation om historiska problem med E-coli och koliforma bakterier i dricksvattnet.

Det pågår utredning för att bygga en överföringsledning mellan Skogaby och Ahla (se mer nedan under överföringsledningar). I samband med detta förbereds en avsättning för Skogaby sjö. Det är ännu ej utrett om området ska övertas i kommunal regi och ingå i verksamhetsområde för spillvatten eller om avloppsrening fortsatt ska ske i egen regi. Utredning av området bedöms kunna genomföras under år 2025.

Getaryggarna

Getaryggarna som är beläget i direkt anslutning till Hishult består av cirka 10 fastigheter vars spillvattenanläggningar är belägna i direkt anslutning till Smedjeåns avrinningsområde. Smedjeån är i dag och i framtiden en viktig råvattenresurs för Laholm kommun. På grund av geotekniska förutsättningar och höga grundvattennivåer behöver fortsatt utredning göras om möjligheten och rimligheten att ansluta området till det allmänna spillvattennätet. Utredning av området bedöms kunna genomföras under år 2027.

Mästocka

Mästocka samhälle ligger en knapp mil nordost om Veinge. I området finns ett 70-tal fastigheter med relativt tätliggande bostäder. Delar av Mästocka är kopplat till det kommunala reningsverket som är beläget i västra delarna av samhället.

Det finns ett antal vattendrag i närområdet. Björsjön uppvisar idag måttlig ekologisk status och ej god kemisk status. Näringsämnesstatusen bedöms idag till god men diffusa utsläpp från enskilda avlopp bedöms ha en betydande påverkan på statusen. Detta medför en risk för sänkt status med avseende på totalfosfor beroende på bland annat spillvattenhanteringen i området.

Anläggningen är inte dimensionerad för att klara hela Mästocka. Det bör klargöras hur många fastigheter som är i behov av att kopplas in, ägandeförhållande av spillvatten- och vattenanläggningar och vilken teknisk lösning som lämpar sig bäst i området. Arbetsgruppen bedömer det som osannolikt att en färdig anläggning blir klar inom vattentjänstplanens tidsram (2036). Utredning av området bedöms kunna genomföras under år 2028.

Sydvästra Knäred

Sydvästra Knäred, även kallat Västralt, ligger på en bergssluttning strax sydväst om Knäreds tätort, vilken idag har kommunal spillvattenhantering. Området omgärdas av skog och ansluter till Knäred via en mindre landsväg. Bebyggelsen utgörs av cirka 10 närliggande, större hus med större omkringliggande tomter. Ungefär 1 kilometer nordost om området rinner Lagan genom Knäreds samhälle. Strax norr om området finns ett naturreservat. Enstaka fastigheter inom SV Knäred inryms på gränsen till vattenskyddsområdet för Knäreds vattentäkt. Då föreskrifterna för vattenskyddsområdet behöver uppdateras kan vattenskyddsområdet komma att revideras vilket kan påverka SV Knäred. En utredning av området bör klargöra om dricksvattentäkten påverkas eller ej och om området kan betraktas som ett större sammanhang. Utredning av området bedöms kunna genomföras under år 2028.

4.3 Överföringsledningar

Behovet av de överföringsledningar (spill- och/eller dricksvatten) som ingår i utbyggnadsplanen har identifierats av följande skäl:

- Behov av kapacitetsförstärkning till följd av utveckling av ny bebyggelse enligt kommunens översiktsplanering.
- Behov av kapacitetsförstärkning till följd av en kraftig befolkningsutveckling inom befintlig bebyggelse.
- För att möjliggöra allmän VA-försörjning i identifierade LAV §6-områden.
- Behov av åtgärder på befintliga allmänna VA-anläggningar där kommunens inriktningsbeslut är att de ska åtgärdas genom en centralisering av VA-försörjningen. För spillvatten innebär centraliseringen överföring till Ängstorps avloppsreningsverk.

4.3.1 Anläggande av överföringsledningar

Överföringsledningarna beskrivs i denna utbyggnadsplan med en översiktlig sträckning. Inför respektive åtgärd preciseras sträckningen och dimensionering genom fördjupade utredningar och i samverkan med åtgärder på de allmänna VA-anläggningarna. Tidsplanen kan påverkas av framkomligheten på sträckor med annan markägare än kommunen.

Nedan beskrivs bakgrund för planerade överföringsledningar.

Sträcka Skogaby - Ahla

Vatten- och spillvattenverken i Skogaby är föråldrade och är i behov av större renoveringar. En tidigare utredning visar att överföringsledningar mellan Skogaby och Ahla är ett gångbart alternativ för att säkerställa en god vattenkvalitet och spillvattenhantering till Skogaby. I närheten av utredningens sträckning finns även Skogaby sjö (Ebbarp) beläget vilket förenklar en eventuell påkoppling av detta område.

Utredning för överföringsledningen pågår. Anläggning av överföringsledningen beräknas påbörjas under år 2025 och slutföras under år 2027.

Sträcka Edenberga - Ränneslöv

För att kunna införliva kommunfullmäktiges beslut att Edenberga ska ingå i det allmänna verksamhetsområdet behöver överföringsledning byggas mellan Ränneslöv och Edenberga. Projektering för utbyggnad pågår och utbyggnaden beräknas vara klar under år 2025.

Sträcka Pumpstation åtta (P8) – Ängstorps reningsverk

Mellbystrand och Skummeslövs är beläget utmed kusten där bebyggelsestrycket är högt. Idag har spillvattennätet en hög belastning framförallt under sommartid med turistsäsongen.

2018 gjordes en utredning som visar på att vända avloppspumpstation åtta ("P8") i norra delarna av Mellbystrand, så att denna leds direkt till Ängstorp reningsverk. Då kommer kapacitet i nätet att frigöras och detta minskar risken för bräddningar samt ökar kapaciteten på det befintliga spillvattennätet i kusten. Fortsatt utredning för överföringsledningen pågår och tidsplanen för när anläggning kan påbörjas är därför osäker. Det bedöms dock kunna ske inom kommande 10-års period.

		2024	2025	2026	2027	2028	År 2029-2036
Behov av allmän VA-försörjning	Edenberga						
	Mellby by						
	Skogaby sjö (Ebbarp)						
	Getaryggarna						
	Lagerslättsvägen						
	Gräberg						
	Mästodcka						
	SV Knäred						
Överföringsledningar	Skogaby - Ahla						
	Edenberga - Ränneslöv						
	P8 - Ångstorp						
Teckenförklaring							
	Utbyggnad av allmän VA-försörjning						
	Fördjupad utredning om behov av allmän VA-försörjning						
	Anläggande av överföringsledning						

Figur 4. Tidplan för utbyggnadsplan

5 Skyfallspåverkan

Kommunstyrelsen antog år 2015 en klimatanpassningsplan med inriktning på kusten och LIS-områden i Laholms kommun. Syftet med planen är att se hur Laholm kommer att påverkas av klimatförändringarna. I planen beskrivs övergripande hur kommunen kommer att påverkas till år 2100. Planen innehåller två åtgärder som rör kommunens långsiktiga VA-försörjning för att skydda och klimatanpassa VA-anläggningarna. En åtgärd är utbyggnad av system för dagvattenavledning med efterföljande åtgärder för att minska inläckage i spillvattensystemet. Kommunfullmäktige och LBVA ansvarar för denna åtgärd och åtgärden räknas som kontinuerligt arbete. Enligt uppföljningen från 2022 arbetar LBVA med dagvattensanering i form av till exempel förnyelse av ledningar och re-lining. LBVA hade vid uppföljningstillfället två personer som arbetade heltid med detta och att ta fram en prioriteringslista. Den andra åtgärden är att backventiler installeras i det allmänna ledningsnätet där det saknas. LBVA ansvarar för denna åtgärd och åtgärden räknas som kontinuerligt arbete. Enligt uppföljningen installeras backventiler efter behov, där det finns återkommande problem. Installation sker efterhand och kontinuerligt.

Efter klimatanpassningsplanens uppföljning konstaterades planen utdaterad. Kommunen är nu i färd med att ta fram en ny Klimatplan där syftet med klimatanpassningsarbetet är att öka kommunens beredskap och förmåga att hantera klimatförändringar och minska den negativa påverkan på samhällets infrastruktur, människor och miljö till följd av klimatförändringar

I klimatplanen arbetar kommunen med en ny klimatanpassningsplan och har gjort en övergripande klimat- och sårbarhetsanalys för verksamheten för att identifiera de mest utmanande klimateffekterna. Analysen visar att översvämningar, långvariga regn och skyfall ligger på en medelrisknivå för majoriteten av samhällsfunktionerna i kommunen. Till 2050 och 2100 görs däremot bedömningen att risknivån kommer bli hög för de flesta samhällsfunktionerna. Laholms kommun har analyserat i klimatanpassningsarbetet det framtida klimatet med SMHI:s fördjupade klimatscenariotjänst. I ett varmare klimat väntas den mer intensiva nederbörden bli vanligare och komma med högre intensitet. För Laholms kommun visade analysen följande:

- Kraftig nederbörd: Under referensperioden 1971–2000 var antalet dygn med kraftig nederbörd per år för hela Hallands län 30,1. Om klimatet utvecklas enligt scenariot kommer antalet dygn med kraftig nederbörd att öka med 4 - 6 dygn för perioden 2041 - 2070 och med > 6,5 dygn perioden 2071–2100, jämfört med referensperioden. Ökningen är störst vinter och vår.
- Extrem nederbörd: Under referensperioden 1971–2000 var antalet dygn med extrem nederbörd för Hallands län 6,1. Om klimatet utvecklas enligt scenariot kommer antalet dygn med extrem nederbörd att öka med 1,5 – 3 dygn för perioden 2041 - 2070 och med 3 – 4 dygn för perioden 2071–2100 jämfört med referensperioden. Ökningen sker framför allt vinter, vår och höst.
- Skyfall: Att förutsäga vilket geografiskt område som riskerar drabbas av mer och fler intensiva skyfall i ett framtida klimat är inte möjligt. Den geografiska förekomsten av skyfall är oregelbunden och kan förekomma i princip var som helst. Det finns därför inget index för förekomsten av skyfall. Risken är störst sommartid.

Laholms kommun har gjort en översiktlig översvämningskartering av hur bland annat skyfall kan påverka byggnader och vägar. Karteringen visar hur vattnet kan komma att rinna och var det kan samlas. Det är främst byggnader och vägar vid vattendrag och kusten som riskerar att översvämmas. Särskilt utsatta är Knäred, Laholm samt kusten (Mellbystrand och Skummeslövsstrand). För dessa orter och områden prioriterar kommunen geografiska strategier. Det är dock fastighetsägarens ansvar att skydda den egna fastigheten. För Knäred och Laholms tätorter finns fördjupade översvämningskarteringar och dessa visar att skyfall kan leda till översvämnings i delar av tätorterna.

Dagvattensystemet är uppbyggt för att hantera normala nederbördsmängder. Dimensionering av nya dagvattenanläggningar inklusive ledningar görs i enlighet med praxis i Svenskt Vattens publikation P110. Beroende på område dimensioneras anläggningarna att klara 2, 5 års regn i ledningshjässan eller 10-, 20- eller 30-årsregn i marknivån. Att dimensionera system som kan hantera större än så anses inte rimligt med avseende på utrymme och kostnad. Det betyder att dagvattensystemet vid skyfall kommer inte att kunna hantera extrema regnmängden. Det kommer innebära att vattnet rinner på marken med risk för översvämnings, att lågpunkter svämmar över och att vattnet tar nya rinnvägar.

Vattentjänstplanen ska innehålla en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning vid skyfall. Med skyfall avses i detta fall regn med minst 50 mm per timme eller 1 mm per minut. Det motsvarar ett regn med mellan 50–100 års återkomsttid.

Med allmänna VA-anläggningar avses här reningsverk, pumpstationer, vattenverk, tryckstegringsstationer, tryckreduceringsstationer och dagvattendammar. En analys har gjorts utifrån hur vattenförsörjning samt bortledande av spillvatten och dagvatten riskerar att påverkas både vad avser funktion och tillgänglighet vid skyfall. Analyserna är gjorda i dp-Water, (Geografisk databas för VA-system) där lager för skyfall och rinnvägar lagts in. Analysen visade vilka anläggningar som påverkas samt på vilket sätt, till exempel om de översvämmas eller om tillfartsvägen blockeras. Anläggningarna har sedan prioriterats utifrån om de helt eller delvis påverkas av översvämnings eller om tillfartsväg till anläggningen påverkas av översvämnings

vatten. Bedömningen är att samtliga anläggningar med prioritet 1 behöver utredas vidare för att bedöma lämpliga åtgärder.

Bedömningen listas i tabellerna 1, 2 samt 3 nedan, för respektive kategori (dricksvatten, spillvatten, dagvatten) samt anläggning.

Enskilda dricksvattenbrunnar och enskilt avlopp ingår inte i de allmänna VA-anläggningarna. Skyfallssäkring för enskilda anläggningar åligger fastighetsägaren. Däremot kan framtida skyfallspåverkan påverka behovet av vatten och/eller avloppsförsörjning och kan ligga till grund för utredning av nya verksamhetsområden för vatten och avlopp.

5.1 Dricksvatten

Vattenverk, tryckreduceringsstationer, tryckstegringsstationer och högreservoarer har analyserats med avseende på påverkan vid skyfall, se tabell 1. Ledningsnätet för dricksvatten är trycksatt och därför bedöms risken för inträngning av förorenat vatten liten. Laholms kommun får sitt dricksvatten ur grundvattentäkter.

Tabell 1. Tabellen visar allmänna dricksvattenanläggningar, antal med prioritering 1, samt bedömd tid för utförande av åtgärd. Anläggningarna har prioriterats utifrån om de helt eller delvis påverkas av översvämning eller om tillfartsväg till anläggningen påverkas av översvämmande vatten. Samtliga anläggningar som prioriteras behöver utredas vidare för att bedöma lämpliga åtgärder.

Anläggning	Åtgärd	Tid för planerad åtgärd
Vattenverk	Utredning av skyfallspåverkan, en station. Vattenverk: 6 st Utredningsbehov: 1 st Prio 1: 1 st	2025 -2030
Tryckreduceringsstationer	Utredningsbehov föreligger inte	
Tryckstegringsstationer	Utredningsbehov föreligger inte. Tryckstegringsstationer: 7 st Utredningsbehov: 0 st Prio 1: 0 st	2025 -2030
Högreservoarer	Utredningsbehov föreligger inte. Högreservoarer: 3 st Utredningsbehov: 0 st Prio 1: 0 st	2025 -2030

5.2 Spillvatten

Reningsverk och pumpstationer har analyserats med avseende på påverkan vid skyfall, se tabell 2.

De främsta riskerna för spillvattenanläggningar vid skyfall bedöms vara bräddning från pumpstationer och avloppsreningsverk på grund av för mycket vatten och/eller att elen slås ut till eller inom anläggningen. Pumpstationer är ofta placerade i lågpunkt. Funktionen påverkas av skyfall dels om det tillkommer stora mängder ovidkommande vatten i ledningsnätet in till verket, dels om delar av anläggningen hamnar under vatten. Funktionen kan också påverkas på grund av bristande tillgänglighet vid marköversvämning.

Tabell 2. Tabell över allmänna spillvattenanläggningar, antal med prioritering 1, samt bedömd tid för utförande av åtgärd. Anläggningarna har prioriterats utifrån om de helt eller delvis påverkas av översvämning eller om tillfartsväg till anläggningen påverkas av översvämmande vatten. Samtliga anläggningar som prioriteras behöver utredas vidare för att bedöma lämpliga åtgärder.

Anläggning	Åtgärd	Tid för planerad åtgärd
Reningsverk	Utredning avseende eventuell påverkan. Reningsverk: 6 st Utredningsbehov: 2 st Prio: 0 st	2028 - 2032
Pumpstationer	Utredningsbehov föreligger avseende invallning eller omlodande av rinnväg. Pumpstationer: 64 st Utredningsbehov: 24 st Prio 1: 7 st	2028 - 2032

5.3 Dagvatten

Dagvattendammar och pumpstationer för dagvatten har analyserats med avseende på påverkan vid skyfall, se tabell 3.

Tabell 3. Tabell över allmänna dagvattenanläggningar, antal med prioritering 1, samt bedömd tid för utförande av åtgärd. Anläggningarna har prioriterats utifrån om de helt eller delvis påverkas av översvämning eller om tillfartsväg till anläggningen påverkas av översvämmande vatten. Samtliga anläggningar som prioriteras behöver utredas vidare för att bedöma lämpliga åtgärder.

Anläggning	Åtgärd	Tid för planerad åtgärd
Dagvattendammar	Utrednings behov föreligger inte.	
Pumpstation dagvatten	Utredning behöver göras för flertalet av pumpstationerna avseende invallning eller omlodande av rinnväg. Pumpstationer: 6 st Utredningsbehov: 5 st Prio: 3 st	2028 - 2032

6 Undersökning om betydande miljöpåverkan

Vattentjänstplanen omfattas av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar av planer och program i 6 kapitlet miljöbalken. Detta innebär att kommunen ska undersöka om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om resultatet blir att en sådan miljöpåverkan kan antas behöver en strategisk miljöbedömning med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tas fram. Laholms kommun har därför genomfört en undersökning för att identifiera omständigheter som talar för eller emot ifall vattentjänstplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Undersökningen har genomförts utifrån kommunens rutin och checklistor som används vid framtagande av detaljplaner. Undersökningen om betydande miljöpåverkan utgår från vattentjänstplanens genomförande i sin helhet på en övergripande nivå. Inför genomförande av de åtgärder och utbyggnader som anges i vattentjänstplanen görs en mer detaljerad miljöbedömning utifrån den specifika platsens förutsättning.

Åtgärdernas konsekvenser består i huvudsak av att markområden kommer störas i utbyggnadsskedet av ledningarna. Många av de potentiella konsekvenserna kan lindras eller helt

undvikas vid projektering och val av ledningsdragningen. De långsiktiga negativa konsekvenserna blir därför mycket små. Utbyggnaden av VA-infrastrukturen får däremot långsiktigt positiva effekter i form av ett robust och välfungerande VA-nät, vilket är en förutsättning för en hållbar utveckling. Genom utbyggnad av kommunalt spill- och dricksvatten stärks kommunens dricksvattenförsörjning, dricksvattenkvaliteten kan säkerställas samt kommunen ges ökad rådgivning över rening av spillvatten. Sammantaget innebär åtgärderna positiva effekter för såväl natur som människors hälsa.

Vattentjänstplanen bedöms sammanfattningsvis inte medföra en betydande miljöpåverkan och en miljökonsekvensbeskrivning har därför inte upprättats. Underlag för bedömningen redovisas i bilaga 1.

Enligt 6 kap. 6 § punkt 2 miljöbalken ska kommunen samråda frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen. Samrådet av denna fråga ingår i samrådet för vattentjänstplanen. Beslut att Laholms kommuns vattentjänstplanen inte bedöms medföra en betydande miljöpåverkan kommer fattas samtidigt som vattentjänstplanen går upp för samrådsbeslut.

